

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem

**w Szkole Podstawowej nr 4 im. Stefana Roweckiego „Grotą”
w Markach**

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 1982 r. Nr 35, poz. 228 ze zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 ze zmianami).
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).

Wstęp

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły. Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie. W Szkole Podstawowej nr 4 im. Stefana Roweckiego „Grotą” podejmowanych jest szereg działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych w związku z uzależnieniami oraz innymi sytuacjami zagrożenia. Prowadzone działania dotyczą przede wszystkim profilaktyki.

Działania interwencyjne prowadzone są zgodnie z obowiązującą Strategią, ujętą w przedstawionych poniżej zagadnieniach charakteryzujących realizowane zadania.

I. Edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia.

W Szkole Podstawowej nr 4 im. Stefana Roweckiego „Grotą” w Markach systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia. Działania w tym zakresie prowadzone są przez nauczycieli, pedagoga/psychologa szkolnego, pielęgniarkę szkolną w ramach realizacji:

- Programu Wychowawczego Szkoły,
- Programu Profilaktyki
- zajęć edukacyjnych (zgodnie z podstawą programową w ramach edukacji prozdrowotnej, wychowania do życia w rodzinie)
- konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej,
- w ramach współpracy z: Komendą Policji, Strażą Pożarną, Gminną Komisją ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- godzin wychowawczych,
- imprez sportowych i rekreacyjnych,
- przedstawień poruszających zagadnienia związane z profilaktyką,
- akcji informacyjnych w ramach realizacji programów profilaktycznych,
- zebrań z rodzicami,
- spotkań indywidualnych i zajęć z pedagogiem szkolnym wg zgłaszanych potrzeb wychowawców, uczniów oraz rodziców,
- spotkań ze specjalistami w zakresie profilaktyki zdrowotnej
- wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli.

II. Metody i formy rozwijania działalności informacyjnej

Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród dzieci, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień,
- dostępnych form pomocy dzieciom zagrożonym uzależnieniem,
- możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień,
- skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Upowszechnienie tej wiedzy następuje poprzez:

- realizowanie konkursów i akcji profilaktycznych na terenie szkoły,
- motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, akcjach i konkursach o tematyce profilaktycznej,
- opracowywanie gazetek o tematyce profilaktycznej,
- wykorzystanie filmów o tematyce profilaktycznej,
- rozmowy indywidualne oraz zajęcia z uczniami mające na celu przekazywanie informacji na temat zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- przeprowadzanie pogadarek o tematyce profilaktycznej przez przedstawicieli Policji (wg potrzeb),
- edukację rodziców,
- opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień profilaktycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów oraz zapraszanie specjalistów na szkolenia Rady Pedagogicznej.

III. Zadania pracowników szkoły w zakresie pomocy uczniom zagrożonym uzależnieniami i niedostosowaniem społecznym

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły. Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

1. Dyrektor szkoły:

- Realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły.
- Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych.
- Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii.
- Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.

2. Nauczyciele i wychowawcy klas:

- Realizują zadania zawarte w szkolnym Programie Wychowawczym, Programie Profilaktyki oraz w planach pracy wychowawcy klasy.
- Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, zajęciach w świetlicy szkolnej, kołach zainteresowań.
- Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia.
- Uczestniczą w WDN oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.
- Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia.
- Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy.
- Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem szkolnym, szkolną pielęgniarką w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.

3. Pedagog szkolny:

- Zapewnia pomoc pedagogiczną dzieciom zagrożonym uzależnieniem na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne uczniom podejmującym zachowania ryzykowne.
- Systematycznie rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane, indywidualne rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły).
- Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród dzieci, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów.

- Udostępnia dzieciom, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii.
- Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) dzieciom zagrożonym uzależnieniem.
- Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjne we współpracy z wychowawcami klas, współorganizuje profilaktyczne imprezy ogólnoszkolne w celu zaspokajania potrzeb psychicznych i społecznych uczniów, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwijania zainteresowań i umiejętności psychospołecznych.
- Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów dzieci.
- Uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością.
- Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.

4. Pielęgniarka szkolna:

- Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji; określa stan, w jakim on się znajduje.
- Wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia.
- Powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających lub stał się ofiarą pobicia.
- Współpracuje z pedagogiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzenia, że uczeń ma problemy zdrowotne spowodowane zaniedbaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem.

5. Pracownicy administracji i obsługi szkoły:

- Uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach z funkcjonariuszami Policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy).
- Informują dyrektora szkoły lub pedagoga, wychowawcę lub nauczyciela o każdym niepokojącym zdarzeniu czy zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.

IV. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń

Lp.	Sytuacja kryzysowa	Działania interwencyjne pracowników szkoły
1.	Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń,	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy, • wychowawca informuje o fakcie pedagoga i dyrektora szkoły,

	<p>który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i w obecności pedagoga bądź dyrektora przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem; jednocześnie informuje o dalszych działaniach szkoły w przypadku niezastosowania się do zaleceń – powiadomienie Sądu. Z podjętych czynności i ustaleń sporządza dokładną notatkę. • w toku interwencji profilaktycznej wychowawca może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym, • jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich), • podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzystała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji;
2.	<p>Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, • nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie i życie, przekazuje pod opiekę pielęgniarki szkolnej, • pielęgniarka wzywa pogotowie w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pierwszej pomocy medycznej, • wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, • jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostaniu ucznia w szkole lub przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi Policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły, • dyrektor szkoły powiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem

		<p>alkoholu lub środków odurzających odmawiają przyjęcia do szkoły, a uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób,</p> <ul style="list-style-type: none"> • jeżeli powtarzają się przypadki, że uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających znajduje się na terenie szkoły, świadczy to o jego demoralizacji. Dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym fakcie Policji (specjalisty ds. nieletnich);
3.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyki.	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy, • nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły, • dyrektor szkoły wzywa Policję, • po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia;
4.	Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. • Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji. • Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa. • W przypadku, gdy uczeń – pomimo polecenia – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. • Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją wezwanym funkcjonariuszom Policji. • Wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję. • Nauczyciel dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami. • Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych, wprowadzanie ich do obrotu, udzielanie innej osobie i nakłanianie do użycia, ich wytwarzanie i

		<p>przetwarzanie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Każde z opisywanych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. • Uczeń, który dopuszcza się powyższych czynów po ukończeniu 17 lat popełnia przestępstwo i odpowiada zgodnie z kodeksem postępowania karnego. • W przypadku zaistnienia jednego z powyższych przestępstw na terenie szkoły należy wezwać Policję.
5.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo.	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, • ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, a w przypadku kradzieży podejmuje próbę odzyskania utraconego mienia, • przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę, • powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia – sprawcy, • niezwłocznie powiadamia Policję, • zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji, • sporządza notatkę ze zdarzenia; <ul style="list-style-type: none"> • w każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, Prokuraturę lub Policję.
6.	Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa.	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie pielęgniarki, wezwanie pogotowia, w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń; • niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły; • powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia; • wzywa Policję, w celu profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa; • ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia;
7.	Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznanne	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły, • nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, • nauczyciel uniemożliwia dostęp do tych rzeczy osobom postronnym, • dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję (tel. 997 lub 112);

	substancje).	
8.	Stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej przez ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel bądź inny pracownik szkoły, który jest świadkiem stosowania przemocy zgłasza ten fakt wychowawcy klasy. • Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i zgłasza ten fakt pedagogowi, a jeśli sytuacja tego wymaga dyrektorowi szkoły. • Wychowawca natychmiast powiadamia telefonicznie rodziców sprawcy i poszkodowanego oraz odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym. • Wychowawca wpisuje sprawcy uwagę do dziennika lekcyjnego i udziela mu upomnienia nakazując zaprzestania stosowania przemocy. • W przypadku powtarzania się przemocy ze strony ucznia, rodzice są zobowiązani do zdiagnozowania przyczyn zaburzeń zachowania i objęcia dziecka specjalistyczną opieką terapeutyczną. • Jeśli brak jest współpracy ze strony rodziców, a uczeń nadal stosuje przemoc, wychowawca informuje dyrektora, który zgłasza ten fakt na Policji lub powiadamia Sąd Rodzinny.
9.	Postępowanie w przypadku niewłaściwego realizowania obowiązku szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzice/prawni opiekunowie są zobowiązani do zapewnienia regularnego uczęszczania ucznia na zajęcia szkoły. • Uczniowie są zobowiązani do udziału w zajęciach edukacyjnych. • Bieżącą kontrolę spełniania obowiązku szkolnego prowadzą wychowawcy klas, którzy zliczają wyniki frekwencji tygodniowej i miesięcznej. • Nieobecność ucznia na zajęciach uzasadniają jedynie: choroba, pobyt w szpitalu, wizyty lekarskie, badania specjalistyczne, wypadki, zdarzenia losowe. • O przyczynach i przewidywanym czasie nieobecności ucznia rodzice/prawni opiekunowie powinni poinformować wychowawcę osobiście, telefonicznie lub pisemnie. Mogą również przekazać informacje do sekretariatu szkoły. • Po powrocie do szkoły uczeń ma obowiązek w ciągu 7 dni dostarczyć wychowawcy usprawiedliwienie wpisane do zeszytu informacji lub jeśli jest to zwolnienie lekarskie wkleić do zeszytu informacji. • W przypadku nieobecności ucznia trwające 7 dni i braku jej zgłoszenia przez rodziców/prawnych opiekunów, wychowawca jest zobowiązany do podjęcia działań w celu ustalenia przyczyn nieobecności /kontakt telefoniczny lub e-mail/. • W razie braku reakcji ze strony rodziców/prawnych opiekunów ucznia, wychowawca wysyła rodzicom pisemne wezwanie do szkoły z podaniem konkretnego terminu spotkania, celem

		<p>wyjaśnienia przyczyn nieobecności ucznia. Jednocześnie o sytuacji informuje pedagoga szkolnego. W przypadku zgłoszenia się rodziców, przypomina zasady realizacji obowiązku szkolnego i konsekwencje oraz sporządza ze spotkania notatkę. O podjętych działaniach informuje dyrektora szkoły.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W przypadku stwierdzenia nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50 % należy podjąć następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> 1) Dyrektor szkoły wysyła do rodziców/prawnych opiekunów ucznia listem poleconym za potwierdzeniem odbioru upomnienie zawierające informację, że obowiązek szkolny nie jest realizowany, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczonym terminem oraz informację, że niespełnienie obowiązku szkolnego jest zagrożone skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego (art. 15 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). 2) w przypadku braku kontaktu ze szkołą ze strony rodziców/prawnych opiekunów ucznia pedagog szkolny zwraca się z prośbą o pomoc i interwencję do instytucji wspomagających pracę szkoły (Policja – dzielnicowy, OPS, kurator, inspektor ds. nieletnich). 3) w przypadku dalszego nierealizowania obowiązku szkolnego przez ucznia, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły kieruje pismo do Sądu Rejonowego w Białogardzie III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną ucznia. 4) jeśli po upływie 7 dni, od dnia doręczenia upomnienia uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego dyrektor szkoły występuje z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.
10.	Postępowanie w przypadku stwierdzenia wagarów.	<ul style="list-style-type: none"> • W sytuacji, gdy wychowawca podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów natychmiast kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia. • Jeśli podejrzenia potwierdziły się, po przyjeździe ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą. • Wychowawca nie usprawiedliwia nieobecności ucznia, nawet w przypadku uzyskania usprawiedliwienia od rodziców. • W przypadku powtórzenia się sytuacji, wychowawca udziela uczniowi upomnienia i informuje pedagoga, który przeprowadza z uczniem rozmowę motywującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego. Włącza do współpracy rodziców ucznia. • Jeśli podjęte działania są nieskuteczne, wychowawca informuje dyrektora szkoły, który przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami informuje o grożących konsekwencjach i udziela uczniowi upomnienia. • Jeśli uczeń nadal wagaruje dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu

		Rejonowego w Wołominie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną.
--	--	---

V. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych

1. Włączanie rodziców do akcji, programów, uroczystości promujących zdrowy styl życia.
2. Szkolenia dla rodziców w ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych oraz odpowiedzialności nieletnich za popełnianie czynów niezgodnych z prawem prowadzone przez specjalistów z zakresu profilaktyki, psychoterapeutów, funkcjonariuszy Policji.
3. Spotkania z rodzicami wychowawców i pedagoga szkolnego, przedstawianie diagnozy problemów uzależnień, przekazywanie ulotek informacyjnych, indywidualne wskazówki, porady.
4. Rozmowy interwencyjne w przypadku pojawienia się problemów związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, ich posiadaniem i rozprowadzaniem, organizowanie opieki, informowanie o specjalistycznej pomocy, podejmowanie stosownych działań.

VI. Aktywny udział uczniów w zajęciach profilaktycznych oraz umożliwiających alternatywne wobec zagrożeń ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Systematyczne zajęcia profilaktyczne prowadzą:

- wychowawcy klas, w oparciu o plany działań wychowawczych, w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy klasy,
- nauczyciele przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom, w ramach zajęć edukacyjnych,
- nauczyciele realizujący wychowanie do życia w rodzinie,
- nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć sportowych,
- pedagog szkolny prowadząc zajęcia profilaktyczne i realizując programy profilaktyczne.

W miarę możliwości organizacyjnych i finansowych w szkole prowadzone są zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności wychowanków podnoszące poczucie własnej wartości oraz zaspokajające ich potrzeby psychiczne.

VII. Dostosowanie treści i form zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych uczniów

Wybór przekazywanych uczniom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich wiekiem, możliwościami intelektualnymi oraz percepcyjnymi. Podejmowane działania uwzględniają potrzeby danej klasy związane ze stopniem zagrożenia uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi. Oceny sytuacji w tym zakresie dokonuje wychowawca klasy planując pracę wychowawczą i zapobiegawczą w danym roku szkolnym, uwzględniając informacje uzyskane od

innych nauczycieli, wychowawców oraz pedagoga szkolnego dokonując okresowej oceny sytuacji wychowawczej w szkole.

VIII. Edukacja rówieśnicza

Starsi uczniowie szkoły włączani są w działania edukacyjne dotyczące zagrożeń uzależnieniami w formie: udziału w konkursach, gdzie widownię stanowią inni uczniowie, aktywnej wymiany poglądów np. w czasie spotkań samorządu szkolnego oraz w ramach zajęć profilaktycznych np. podczas pracy w grupach i w parach, w czasie odgrywania scenek rodzajowych, inscenizacji.

IX. Sposoby współpracy szkoły ze służbą zdrowia i Policją

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła, służba zdrowia i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. Koordynatorami współpracy jest pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji. Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła oraz lekarze podstawowej opieki zdrowotnej.

W ramach współpracy służby zdrowia i policji ze szkołą organizuje się:

- stałą współpracę i wymianę doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga w zakresie profilaktyki zagrożeń,
- spotkania dyrektora szkoły, pedagoga, nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne uczniów z udziałem lekarzy medycyny rodzinnej i funkcjonariuszy policji m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych i zdrowotnych aspektów stosowania używek, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń dla zdrowia,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji młodzieży,
- udzielanie przez policję i lekarza rodzinnego pomocy w rozwiązywaniu problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły, służby zdrowia i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

X. Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkół w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.

Pracownicy szkoły w zakresie zapobiegania oraz interwencji wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz niedostosowaniem społecznym współpracują z:

Policją, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, Strażą Miejską, służbami Pomocy Społecznej oraz

Poradniami Psychologiczno- Pedagogicznymi i Poradniami Zdrowia Psychicznego, jak również innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży np. świetlice środowiskowe, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, punkt interwencji kryzysowej.

Wspólne działania obejmują:

- upowszechnianie informacji dotyczących zagrożenia uzależnieniami,
- interwencje w przypadkach koniecznych,
- współdziałanie w realizacji zadań należących do kompetencji tych instytucji,
- podejmowanie działań na rzecz indywidualnej pomocy uczniom i ich rodzinom.

XI. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizacją

W ramach opieki psychologiczno – pedagogicznej uczniowie mają możliwość korzystania z pomocy wychowawcy, pedagoga szkolnego w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych. Organizacja pracy szkoły zapewnia uczniom możliwość zaspokajania potrzeb psychicznych, społecznych, rozwój zainteresowań i umiejętności oraz przygotowanie do życia w integracji ze środowiskiem. Wobec uczniów, u których zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza wysokie prawdopodobieństwo powstania zależności od środków uzależniających oraz wobec uczniów, o których wiemy, że sporadycznie używają środków uzależniających, zagrożonych niedostosowaniem społecznym realizowane są zadania profilaktyki takie jak:

- diagnoza pedagogiczna problemu,
- indywidualne rozmowy wyjaśniająco – ostrzegawcze,
- spotkania o charakterze terapeutycznym, budowanie poczucia własnej wartości,
- osobiste wsparcie, w tym motywowanie do podejmowania form aktywności alternatywnych do stosowania środków psychoaktywnych,
- ścisła współpraca z rodzicami (opiekunami) w zakresie wymiany informacji, poradnictwa, podjętych wspólnie działań wychowawczych oraz udzielanie rodzicom wsparcia psychicznego,
- przekazywanie informacji dotyczących dostępnych form pomocy specjalistycznej,
- nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi rodzinę.

XII. Wewnętrzne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień

W ramach Wewnętrznszkolnego Doskonalenia Nauczycieli systematycznie poruszane są zagadnienia związane z profilaktyką uzależnień i niedostosowania społecznego. Spotkania szkoleniowe dotyczą problemów dzieci i młodzieży, profilaktyki uzależnień, podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem, dostępnych form pomocy dzieciom i rodzicom. Głównym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie kadry pedagogicznej do realizacji zadań wynikających ze Szkolnego Programu Profilaktyki oraz Szkolnego Programu Wychowawczego. Nauczyciele w zespołach przedmiotowych oraz w zespole wychowawców również omawiają sposoby realizacji zajęć o charakterze profilaktycznym, wynikające m.in. z podstawy programowej poszczególnych przedmiotów. Nauczyciele mogą także korzystać z materiałów gromadzonych w bibliotece szkolnej i gabinecie pedagoga szkolnego.

XIII. Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych.

Efekty podejmowanych działań wychowawczych i profilaktycznych są systematycznie oceniane poprzez:

- analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen z zachowania,
- sporządzanie sprawozdań śródrocznych i rocznych przez wychowawców klas,
- analizę sytuacji wychowawczej oraz występujących problemów i zagrożeń zawartą w sprawozdaniach sporządzonych przez pedagoga,
- ewaluację skuteczności realizacji Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki,
- modyfikację Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki,
- współpracę nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego mającą na celu planowanie kroków zaradczych oraz rozwiązywanie bieżących problemów związanych z nieprawidłowym zachowaniem uczniów,
- analizę liczby uczniów objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych uzależnieniem w Szkole Podstawowej nr 4 im. Stefana Roweckiego „Grotą” w Markach została zatwierdzona do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 27.08.2015r.